

Сорта као фактор производње

КРМНО БИЉЕ

Карагић Ђ., Катански С., Милић Д., Михаиловић В.
Милошевић Б., Васиљевић С., Живанов Д.

**Луцерка
Црвена детелина**

**Сточни грашак
Грахорица**

**Крмни сирак
Суданска трава
Сточни кељ**

- **Сточна храна**
- **Људска храна**
- **Фармација**
- **Биоенергија**
- **Екологија**
- **Семенарство**

$$Y = G + E + (G \times E)$$

Y – принос

G – сорта

E – услови спољне средине

G x E – интеракција

Преко 90 сорти признато и реализовано –
Србија, Европска Унија, БиХ, Македонија, Турска, Украјина,
Узбекистан, Мароко, Русија, Белорусија, ...

ЛУЦЕРКА

НС Јелена
Банат ВС

НС Медиана ЗМС V
Нера
Нијагара

- ✓ Висок генетски потенцијал за принос зелене крме и сена
- ✓ Одличан квалитет – садржај силових протеина 20-22 %, висока сварљивост
- ✓ Перзистентност 5-7 година
- ✓ Удео НС сорти луцерке у Србији > 70%

Принос суве материје (т/ха) НС сорти луцерке, производни огледи засновани 2016. и 2017. године

Сорта	2016		2017 (I)		2017 (II)	
	2017	2018	2018	2019	2018	2019
Банат ВС	16,9	22,1	22,7	20,1	21,1	27,1
НС Јелена	17,3	23,2	23,5	20,8	21,4	27,7
НС Тара	15,6	20,9	22,5	22,6		
НС Медиана ЗМС V	16,4	22,1	22,8	18,7		
Нера	16,6	21,2	23,6	22,0		
Нијагара	16,3	21,2	21,9	20,1		
НС Алфа	15,4	20,4	22,3	19,5		

2017 – 5 откоса; 2018 – 5 откоса; 2019 – 4 откоса

Принос суве материје (т/ха) сорти луцерке (EUCLEG) у 2019. години (сетва: април, 2018.)

Генотип	Порекло	Откос					Укупно
		I	II	III	IV	V	
Нијагара	Србија – Нови Сад	7,6	7,8	8,6	8,1	3,1	35,1
Niva	Чешка - ART	7,5	7,8	8,7	7,5	3,2	34,8
Artemis	Француска - Varenbrug	7,8	7,6	8,9	7,2	3,2	34,7
Sanditi	Француска - Varenbrug	8,2	7,9	8,5	6,8	3,0	34,4
Банат ВС	Србија – Нови Сад	7,1	7,5	8,2	7,8	3,6	34,3
Dorine	Француска - Varenbrug	8,6	7,7	8,4	6,8	2,7	34,2
K-22	Србија - Крушевац	7,8	7,1	8,8	7,2	2,6	33,5
Mezzo	Француска - DLF	8,2	7,5	8,9	6,1	2,4	33,1
Galaxie	Француска - JD	7,9	7,4	7,8	6,5	2,9	32,4
Etincelle	Француска - RAGT	8,7	7,6	8,0	6,2	1,9	32,4
Milky max	Француска - JD	8,3	7,5	8,1	5,7	2,3	32,0
Salsa	Француска - DLF	8,2	7,2	8,5	5,6	2,3	31,8
Luzelle	Француска - INRA	8,3	7,3	7,2	6,1	2,9	31,8
Prosementi Bologna	Италија - Varenbrug	6,9	6,4	7,7	7,1	3,4	31,5
Creno	Данска - DLF	8,2	6,6	7,6	6,5	2,3	31,2
Holyna	Чешка - ART	7,0	7,6	7,2	6,1	2,4	30,1
Prista 3	Бугарска	7,7	7,1	7,5	6,9	0,8	30,0
SW Nexus	Шведска - Lantmännen Ltd	7,5	7,0	7,2	6,1	2,0	29,9
Gannong3	Кина	7,9	6,2	6,0	5,9	2,9	28,9
Aragon	Шпанија	6,2	5,7	7,4	5,9	2,6	27,8
Luisante	Француска - INRA	7,1	6,4	6,3	5,3	2,5	27,7
Daisy	Француска - DLF	7,0	7,0	5,6	5,0	1,7	26,3
Gold queen	Кина - USA	6,2	6,2	5,7	5,1	2,0	25,2
Baghdadi	Иран	5,3	4,8	6,5	5,7	2,8	25,1

6,5
т/ха

Генотип	2018 (3 откоса)	2019 (6 откоса)
Pop 7 Arabita	6,3	19,9
Dorine	6,8	19,3
98219	6,2	19,1
Нијагара	5,0	18,7
CW066103	5,9	18,5
Банат BC	5,8	18,5
Tequilla	5,7	18,5
K 28	5,2	18,4
Tereza	6,2	18,0
Soraya	5,2	17,7
Niva	5,9	17,5
FG-CO416A3360	5,0	17,3
ETINCELLE	5,7	17,2
Provence	4,9	17,1
Volga	5,5	16,9
Holyna	5,3	16,8
Galaxie	4,4	16,7
Timbale	5,2	16,5
Mezzo	5,2	16,3
Sanditi	5,2	16,2
Creno	5,9	16,0
Gemini	4,9	15,9
K 22	5,2	15,7
Artemis	5,3	15,5
MILKY MAX	6,0	15,4
Coussouls	3,5	14,9
Luzelle	5,2	14,8
Flamande	6,0	14,5
Lusiente	4,1	13,7
SW Nexus	4,5	13,3

Принос суве материје (т/ха) сорти луцерке (EUCLEG) у органској производњи, сетва април, 2018. године (локалитет Чуруг)

У ПРИЗНАВАЊУ

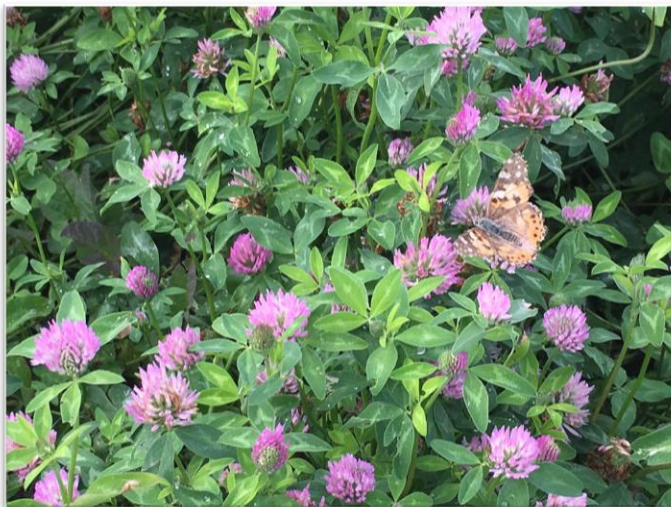
Циљеви оплемењивања:

- ✓ Брзина регенерације,
- ✓ Отпорност на болести,

7 откоса годишње.

ЦРВЕНА ДЕТЕЛИНА

Уна

- ✓ Висок принос сена
- ✓ Одличан квалитет – садржај сирових протеина 18 %
- ✓ Успева на киселијим земљиштима (рН 4,5-5,5)
- ✓ Дobar индекс конкуренције – гајење у смешама

Укупан принос зелене крме и суве материје НС сорти црвене детелине засноване 2015. године

Сорта	Принос ЗК (т/ха)		Принос СМ (т/ха)	
	2016	2017	2016	2017
Уна	80,4	25,7	21,0	5,2
Млава	85,2	32,1	20,2	6,0
Петница	81,6	25,1	20,5	5,8
Сана	87,3	37,2	20,8	8,7

2016 – три откоса; 2017 – два откоса

Укупан принос зелене крме и суве материје НС и белгијских сорти црвене детелине засноване 2017. године

Сорта	Принос ЗК (т/ха)		Принос СМ (т/ха)	
	2018	2019	2018	2019
Сана	50,4	39,3	13,4	7,8
Петница	46,2	33,3	12,8	7,6
Avanti	38,0	32,7	11,0	5,7
Lemmon	36,7	28,8	9,8	5,6

2018 – три откоса; 2019 – два откоса

СТОЧНИ ГРАШАК

ЈАРИ

Партнер (зрно)

Дукат (зрно)

НС Јуниор (зрно+крма)

ОЗИМИ

НС Мраз (зрно)

Космај (крма)

НС Пионир (крма)

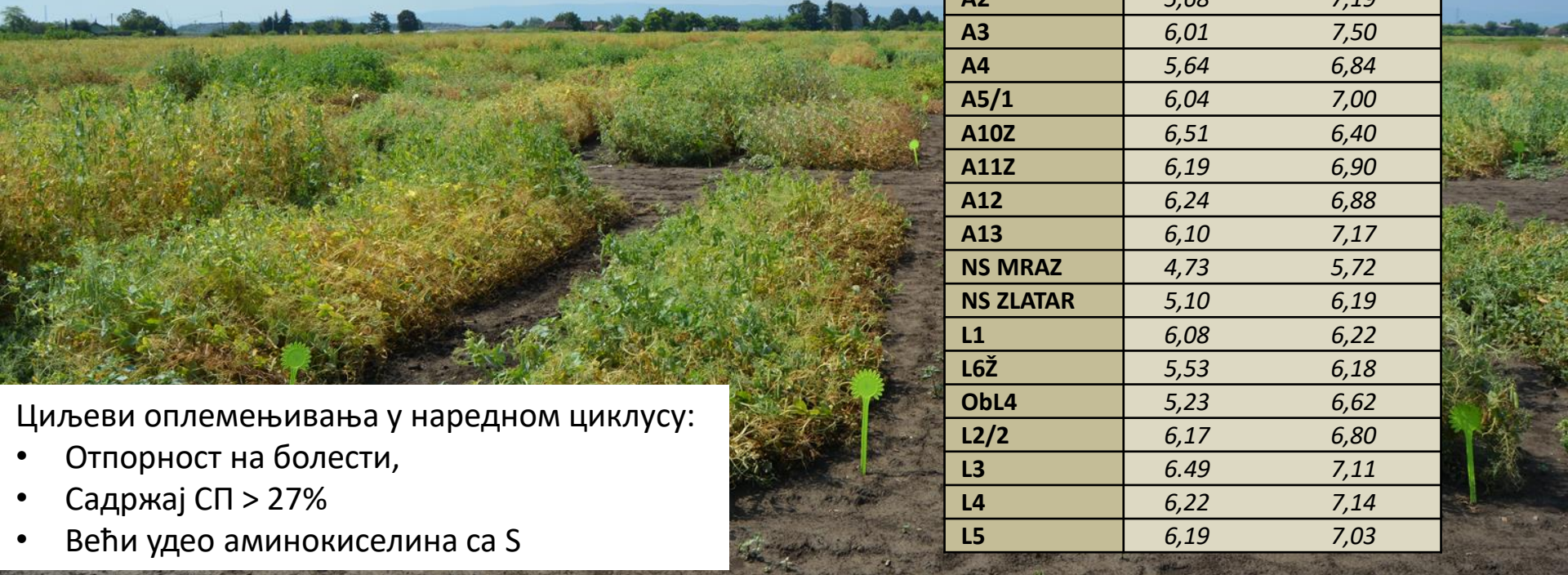
НОВОПРИЗНАТЕ СОРТЕ:

НС Златар – озими за зрно

НС Ројал – јари за зрно

Принос зрна перспективних линија озимог грашка у компаративним огледима на Римским Шанчевима

Ознака линије	Година испитивања	
	2017/18	2018/19
A1	5,54	7,11
A2	5,68	7,19
A3	6,01	7,50
A4	5,64	6,84
A5/1	6,04	7,00
A10Z	6,51	6,40
A11Z	6,19	6,90
A12	6,24	6,88
A13	6,10	7,17
NS MRAZ	4,73	5,72
NS ZLATAR	5,10	6,19
L1	6,08	6,22
L6Ž	5,53	6,18
ObL4	5,23	6,62
L2/2	6,17	6,80
L3	6,49	7,11
L4	6,22	7,14
L5	6,19	7,03

Циљеви оплемењивања у наредном циклусу:

- Отпорност на болести,
- Садржај СП > 27%
- Већи удео аминокиселина са S

Сорта Космајовас, Призрен

Сетва: крај септембра 2017.

Косидба: 15. мај 2018.

25 т/ха сенажа, 17% протеина

кормни сирак Титан, 27.06.2018.

45 т/ха силажа

ГРАХОРИЦА

ЈАРА

Нови Београд

ОЗИМА

Неопланта
Панонка

НОВОПРИЗНАТА СОРТА:

НС Прима – озима, *Vicia panonica*

Принос суве материје 8-10 т/ха

- ✓ Висок квалитет – 21% сирових протеина
  - ✓ Гајење у смеши са стрнимама
  - ✓ Сенажа, сено, зелена крма
  - ✓ Као зеленишно ђубриво у воћњацима и виноградима (C:N=8:1)
-
- Циљеви: раностасност, повећање симбиотске азотофиксације

КРМНИ СИРАК

Силокинг
НС Џин
Титан

СУДАНСКА ТРАВА

Срем
Сава

- ✓ Најнижи трошкови производње
- ✓ Толерантност на сушу
- ✓ 3-4 откоса – 80-100 т/ха зелене крме
- ✓ Задовољавајући приноси и на лошијим земљиштима

Циљеви оплемењивања: раностасност, смањење осетљивости на полагање

СТОЧНИ КЕЉ

Пераст

НОВОПРИЗНАТА СОРТА:
НС Рани

Принос: 50-70 т/ха зелене масе

Рок доспевања: 10. април

Намена: зеленишно ђубрење

ХВАЛА НА ПАЖЊИ

